

Indikatora datu lapa

Indikatora nr.	C1
EP kategorija	Kultūras
EP klase	Augu, dzīvnieku un ainavas izmantošana eksperimentālām vai izjūtu sniedzošām aktivitātēm
Indikatora nosaukums	Putnu vērošanas iespējas
Indikatora definīcija	Putnu vērošanas iespējas, ņemot vērā trīs faktorus: piekļuve (A), putnu daudzveidība (B), infrastruktūra & labiekārtojums (C). Putnu vērošanas iespējas raksturo attiecīgās vietas priekšrocības salīdzinājumā ar citām jūras piekrastes vietām nacionālā mērogā, kur atbilstošajos apstākļos ir lielākā iespēja novērot lielāku putnu sugu daudzveidību, kā arī retās caurceļojošās vai ieklejojošās savvaļas putnu sugas.
Mērvienība	piekļuve (A): klases 0-3, kur 3 – regulāri kursējoša sabiedriskā transporta pietura vai privāto auto stāvlaukums <1km attālumā; 2 – tuvumā nav sabiedriskā transporta pieturas vai stāvlaukuma (“3” >1 km), bet asfaltēts ceļš vai 1. šķiras autoceļš ar grants segumu <1km; 1 – sabiedriskā transporta pieturvietā, stāvlaukums un nozīmīgākie ceļi ir tālāk par kilometru (“3” un “2” >1km); 0 – teritorijai nav publiskas pieejas – EP potenciālu izslēdzošs kritērijs.
	putnu daudzveidība (B): klases 0-3, kur 3 – izcila putnu atpūtas, barošanās, migrācijas vai ligzdošanas vieta, ko apliecina starptautiskas putniem nozīmīgas vietas statuss (PNV); 2 – <i>Natura 2000</i> vai cita īpaši aizsargājama dabas teritorija – tās dzīvotnes, kuras raksturo augsta putnu sugu daudzveidība; 1 – citas dabas pamatnes ar mazāku putnu sugu daudzveidību vai cilvēku veidotas vietas ar lielu putnu koncentrēšanos; 0 – blīvi apdzīvotas vai degradētas teritorijas, kas var būt piemērotas atsevišķu putnu sugu ligzdošanai, bet nav rekreatīva rakstura.
	infrastruktūra & labiekārtojums (C): klases 1-3, kur 3 – mērķtiecīgi izveidots speciāls un kvalitatīvs labiekārtojums putnu vērošanai (skatu tornis, taka, laipas, skatu platformas, slēpņi u.c.); 2 – daļējs labiekārtojums, ko nosaka nepilnīga infrastruktūra labai teritorijas vizuālai pārskatīšanai vai arī tā ir novecojusi, nekvalitatīva u.c. vai arī nav speciāli veidota – tikai daļēji pielietojama putnu vērošanas nolūkiem; 1 – teritorija nav speciāli labiekārtota.
Datu lapas autors	Andris Klepers

Putnu vērošanas iespējamību nosaka vairāki savstarpēji saistīti kritēriji, kas norāda uz attiecīgās vietas un tās dzīvotņu (ekosistēmas) priekšrocībām un resursiem

salīdzinājumā ar citām alternatīvām: galveno nosaka putnu sugu daudzveidība, piekļuve un speciāli veidota infrastruktūra.

1a. tabula. Ekosistēmas pakalpojumu indikatora “Putnu vērošanas iespējas” izejas dati **Jaunķemeriem**

Zemes virsmas segums / Indikatora novērtējums	piekļuve (A)	putnu daudzveidība (B)	infrastruktūra & labiekārtojums (C)
Pludmale	3	2	1
Embrionālās kāpas	3	2	1
Priekškāpas	3	2	1
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski boreāli meži, pieaugsi un pāraugusi audze	3	2	1
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski boreāli meži, vidēja vecuma un briestaudzes	3	2	1
Mežainas piejūras kāpas, pieaugsi un pāraugusi audze	3	2	1
Mežainas piejūras kāpas, vidēja vecuma un briestaudzes	3	1	1
Apbūve	3	0	1
Publiskās apbūves teritorija	3	0	1
Transporta infrastruktūras teritorija	3	0	1

1b. tabula. Ekosistēmas pakalpojumu indikatora “Putnu vērošanas iespējas” izejas dati **Saulkrastiem**

Zemes virsmas segums / Indikatora novērtējums	piekļuve (A)	putnu daudzveidība (B)	infrastruktūra & labiekārtojums (C)
Pludmale	3	2	1
Embrionālās kāpas	3	1	2
Priekškāpas	3	1	2
Upju straujtecēs un dabiski upju posmi	3	2	1
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski	3	2	2

boreāli meži, pieaugsi un pāraugusi audze			
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski boreāli meži, vidēja vecuma un briestaudzes	3	2	2
Mežainas piejūras kāpas, pieaugsi un pāraugusi audze	3	2	2
Mežainas piejūras kāpas, vidēja vecuma un briestaudzes	3	1	2
Ruderāli zālāji	3	1	1
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	3	1	1
Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	3	0	1
Publiskās apbūves teritorija	3	0	1
Transporta infrastruktūras teritorija	3	0	1

2. tabula. Ekosistēmas pakalpojuma "Putnu vērošanas iespējas" novērtējuma indikatoru skalas kvalifikācija.

EP novērtējums	<i>Indikators</i>
0 - EP netiek sniegts	ja nav publiskas piekļuves (5.punkts) -izslēdzošs A=0
1 - EP ļoti zema vērtība	ir publiska piekļuve, taču tajā sastopama neliela putnu sugu daudzveidība, ligzdo un neregulāri uzturas arī citviet plaši sastopamas putnu sugas A = 1-3, B = 0 vai 1, C = 1
2 - EP zema vērtība	Labi piekļūstama vieta, tuvākā labākā piemērotā putnu vērošanas vieta vietējai sabiedrībai bez speciālas infrastruktūras, nav liela sugu daudzveidība. A=3, B=1, C=1
3 - EP vidēja vērtība	Ir speciāli veidota infrastruktūra ar labu piekļuvi, taču vieta nav izcila atbilstoši putnu daudzveidības kritērijiem. A=3, B=1, C=2 vai 3 vai arī daudzveidīga putnu vieta bez infrastruktūras A=2 vai 3, B=2, C= 1 Te arī grūti piekļūstamas dabiskas, putnu daudzveidībai izcila vietas, tomēr zināmi šķēršļi pilnīgai teritorijas pārskatīšanai A=1, B=2 vai 3, C=1
4 - EP augsta vērtība	Piekļūstama vieta ar lielu putnu daudzveidību un putnu vērošanu atbalstošu infrastruktūru A=2 vai 3, B=2, C= 2-3 vai labi piekļūstama izcila putnu vieta bez jebkādas infrastruktūras, taču ar labu vizuālu pārskatāmību A=2 vai 3, B=3, C= 1
5 - EP ļoti augsta vērtība	Izcila putnu vieta, kas ir piekļūstama, kurā

	mērķtiecīgi veidota kvalitatīva infrastruktūra A=2 vai 3, B=3, C= 3

3a. tabula. Ekosistēmas pakalpojumu "Putnu vērošanas iespējas" novērtējuma matrica Jaunķemeriem

Zemes virsmas segums	Putnu vērošanas potenciāls
EP novērtējums	
Pludmale	3
Embrionālās kāpas	3
Priekškāpas	3
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski boreāli meži, pieaugsi un pāraugusi audze	3
Mežainas piejūras kāpas un veci vai dabiski boreāli meži, vidēja vecuma un briestaudzes	3
Mežainas piejūras kāpas, pieaugsi un pāraugusi audze	3
Mežainas piejūras kāpas, vidēja vecuma un briestaudzes	2
Apbūve	1
Publiskās apbūves teritorija	1
Transporta infrastruktūras teritorija	1

3b. tabula. Ekosistēmas pakalpojumu "Putnu vērošanas iespējas" novērtējuma matrica Saulkrastiem

Zemes virsmas segums	Putnu vērošanas potenciāls
EP novērtējums	
Pludmale	3
Embrionālās kāpas	3
Priekškāpas	3
Upju straujteses un dabiski upju posmi	3
Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dabiski boreāli meži, pieaugsi un pāraugusi audze	3
Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dabiski boreāli meži, vidēja vecuma un briestaudzes	3
Mežainas piejūras kāpas, pieaugsi un pāraugusi audze	3
Mežainas piejūras kāpas, vidēja vecuma un briestaudzes	2
Ruderāli zālāji	1
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	1

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	1
Publiskās apbūves teritorija	1
Transporta infrastruktūras teritorija	1

Scenāriju rezultātā putnu vērošanas iespējas būtisku nemainīsies. Tāpēc vērtības tiek saglabātas.

Datu avots	Celmiņš, A. et al (2002-2015). Putni Latvijā un pasaulē / Kur novērot putnus Latvijā (kartogrāfiskais pielikums un apraksti). Iegūts no: http://www.ornitofaunistika.com/kur/index.html Putniem nozīmīgās vietas Latvijā: http://www.lob.lv/lv/pnv/index.php
Izmantotā literatūra	Brouwer, R., Brander L., Kuik O., Papyrakis E., & Bateman, I. (2013). A synthesis of approaches to assess and value ecosystem services in the EU in the context of TEEB Gorman, G. (2006). Birding in Eastern Europe. WildSounds.